

Начално Училище „Михаил Каролиди“

4550, гр. Пещера, ул. "Иван Попов" №1, тел.: /0350/6-21-38

URL: <http://numihailkarolidi.bg> , e-mail: karolidi@abv.bg

УТВЪРЖДАВАМ: .....

Нина Якофова

ДИРЕКТОР НА НУ „МИХАИЛ КАРОЛИДИ“

**ПРОГРАМА
ЗА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО,
ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНОТО
ОБРАЗОВАНИЕ**

**В НУ „МИХАИЛ КАРОЛИДИ“ ГР. ПЕЩЕРА
УЧЕБНА 2023 – 2024 ГОДИНА**

*Настоящата програма е приета от Педагогическия
съвет с Протокол № 9/ 08. 09. 2023 г. и е утвърдена със
Заповед на Директора № 395/13.09.2023 г.*

ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА ПРОГРАМАТА

Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се осъществяват в училищното образование в различни форми. Интегрирано е в учебното съдържание на учебните предмети в рамките на общообразователната подготовка или като самостоятелни предмети в разширената подготовка на всички етапи на средното образование и/или в допълнителната подготовка. Възможно е да се преподава интегрирано в часа на класа, в дейностите по интереси, в извънкласни училищни, извънучилищни и между училищни дейности, както и при общата подкрепа за личностно развитие.

Училищната политика се отразява в настоящата програма. Програмата ще улесни реализирането на дейностите за постигане на оперативна цел: „Възпитание и социализация на учениците от Стратегията за развитие на училището.

С тази програма се определят начините и формите на осъществяване на гражданското, здравно, екологичното и интеркултурното образование в гимназията. Интегрирането на здравно, екологичното и интеркултурното образование се осъществява чрез ориентиране на обучението на общообразователните предмети към придобиване на ключови компетентности.

В НУ „Михаил Каролиди“ гражданското, здравно, екологичното и интеркултурното образование се осъществяват в Часа на класа, в рамките на дейностите по обща подкрепа за личностно развитие по реда и при условията на държавния образователен стандарт за приобщаващото образование, в извънкласни форми и в дейностите по интереси.

Програмата предлага възможности на учителите при заместване на отсъстващ учител, когато не са специалисти по преподавания предмет да ангажира вниманието на учениците по тема от здравно, екологичното и интеркултурното образование в учебния час, определено със заповед на директора за всеки конкретен случай.

Програмата е разработена на основание приетия с Наредба Държавен образователен стандарт за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование. Наредбата определя:

1. същността и целите на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование;
2. начините и формите за осъществяване на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование;

3. рамковите изисквания за резултатите от обучението по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование;

4. институционалните политики за подкрепа на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование.

I. ПРИОРИТЕТИ

1. Формирането на гражданското общество е свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина и с умения и готовност за отговорно гражданско поведение.

2. Развиване на умения за създаване или поддържане на здравословен стил и начин на живот.

3. Формиране на екологична култура, екологично съзнание и екологично поведение в тяхната взаимна връзка с оглед познаване на екологичните закони, защита, подобряване, управление и разумно използване на природните ресурси, както и опазване на природната среда и на екологичното равновесие.

4. Усвояване на знания за културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения, формиращо позитивно отношение към разнообразието във всички области на човешкия живот, както и умения и нагласи за конструктивни взаимодействия в мултикултурна среда.

II. ЦЕЛИ

1. Да разбира и отстоява общочовешките ценности, ценностите на демокрацията и човешките права, участва в гражданския, политическия и социалния живот по отговорен, съзидателен и ефективен за себе си и за обществото начин и да възпитава в демократичните ценности;

2. Да познава институциите, структурата и процедурите на демократичното общество, икономическите и политическите реалности на глобализацията се свят;

3. Да зачита значимостта на всяка човешка личност в многообразието от нейните идентичности, признава правото и ценността на различието, приема равнопоставеността на всички в общото социално пространство;

4. Да осъзнава и цени своята културна идентичност;

5. Да взаимодейства с членовете на семейството си, общността и другите хора по конструктивен и уважителен начин;

6. Да изразява обосновано и критично гражданската си позиция;

7. Да взема самостоятелни решения относно своето развитие, проявява инициативност и способност да си поставя цели, да планира и да обосновава действията си;

8. Да носи отговорност за поведението си и оценява влиянието на постъпките си за своя живот и този на другите хора;

9. Да подбира информация, продукти и услуги за подобряване на здравето и поддържа здравословен начин на живот за себе си и за околните;

10. Да познава и спазва нормите за екологична култура и поведение с оглед опазване на природата и създаване на устойчива околна среда;

11. Да познава механизмите на публичните институции и гражданското общество за прилагане на споделена отговорност за опазване на околната среда и проявява готовност за участие в тях;

12. Да умее да прави връзки между отделни сфери на обществения живот и да разбира причините за социалните неравенства, екологичните и глобалните предизвикателства.

III. НАЧИНИ НА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

1. В процеса на придобиването на всички видове училищна подготовка.
2. В часа на класа,
3. В заниманията по интереси в рамките на целодневна организация на учебния ден;
4. В рамките на дейностите по обща подкрепа за личностно развитие
5. Училищна програма „Без свободен час в училище“
6. Интегрирано по учебни предмети
7. В дейностите по проекти.

IV. УЧИЛИЩНИ ПОЛИТИКИ ЗА ПОДКРЕПА НА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

1. ВЪЗПИТАВАНЕ НА НАВИЦИ ЗА ОТДАВАНЕ НА ПОЧИТ И ИЗРАЗ НА НАЦИОНАЛНОТО САМОСЪЗНАНИЕ

- Всички училищни тържества започват с химна на Р България , посрещане и изпращане на училищното знаме.
- Издигане на националния флаг на фасадата на училището на 15 септември
- Официално раздаване на удостоверението за завършен първи клас, удостоверението за завършен начален етап на основната степен.
- награждаване на отличили се ученици и учители;
- честването на националния празник, на официалните празници, на дните на национални герои и будители, на празника на патрона на училището;

2. ПОДКРЕПА НА ИНИЦИАТИВНОСТТА И УЧАСТИЕТО НА УЧЕНИЦИТЕ ЧРЕЗ ВКЛЮЧВАНЕТО ИМ ДЕМОКРАТИЧНИ ПРАКТИКИ

- Организиране на доброволчески дейности във и извън училище-Провеждане на благотворителни акции за събиране на дрехи и парични средства за деца в неравностойно социално положение
- Организиране и участие в Благотворителни концерти в помощ на болни и пострадали в инциденти.
- Съдействие за подпомагане на благородни инициативи - Акция за събиране на пластмасови капачки.
- Отбелязване на Интернет страница на училището на различни изяви на учениците - конкурси, състезания, олимпиади, изложби и др.
- Организиране на училищни празници, кампании и събития съобразно календара на световните, международните, европейските, националните, общинските, местните, професионалните и културните дати и празници;
- Участие в инициативи, подкрепящи правата на човека:
  - 03.03 – Национален празник на РБ
  - 02. 04. - Международен ден на Детската книга
  - 24.05 – Ден на Светите братя Кирил и Методи
  - 01. 06. - Международен Ден на детето

3. УЧАСТИЕ В ИНИЦИАТИВИ ПОДКРЕПЯЩИ ЗДРАВЕТО:

- Третата неделя на месец ноември – Ден за възпоминание на жертвите на ПТП
- 12. - Световен ден за борба срещу СПИН
- Месец февруари – месец на трезвеността
- 22 април – Ден на Земята
- 17. 05. - Национален ден на спорта
- 31. 05. - Световен Ден без тютюнопушене

4. ИНИЦИАТИВИ, ПОДКРЕПЯЩИ ТОЛЕРАНТНОСТТА:

- 26 септември – Денят на езиците
- 16. 11. Международен Ден на толерантността –
- 25.02. Световен ден за борба с тормоза в училище – мероприятия свързани с деня на розовата фланелка.
- Международен ден в подкрепа на хората със синдром на Даун

5. РЕАЛИЗИРАНЕ НА ФОРМИ НА ПОСРЕДНИЧЕСТВО -

решаване на конфликти, превенция на агресията - разписани детайлно в План на училищния психолог. Целта е осигуряване на подкрепа за личностно развитие /обща и допълнителна/, на подходяща физическа, психологическа и

социална среда за развитие на способностите и уменията на учениците, в съответствие с индивидуалните образователни потребности на всеки ученик и в съответствие с разработените стратегии за подкрепа за личностно развитие. Спомагане за успешното преодоляване от учениците на възникнали затруднения и конфликти в училище семейството и обществото.

6. ПРОУЧВАНЕ НА МНЕНИЯТА, НАГЛАСИТЕ И ОЧАКВАНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ ОТНОСНО ПРОЦЕСА И СЪДЪРЖАНИЕТО НА УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ПРЕДЛОЖЕНИЯ ПО УЧИЛИЩНИЯ ЖИВОТ;

V. ДЕЙНОСТИ

1. В ЧАС НА КЛАСА - ЧРЕЗ ЗАНИМАНИЯ, ДЕЙНОСТИ И ПРОЕКТИ ПОТЕМАТИЧНИ ОБЛАСТИ:

- патриотично възпитание и изграждане на националното самочувствие;
- толерантността и интеркултурния диалог;
- финансова и правна грамотност, вкл. и „Моето първо работно място“
- безопасност на движението по пътищата;
- защита на населението при бедствия и аварии и оказване на първа помощ;
- превенция на насилието, справяне с гнева и агресията и мирнорешаване на конфликти;
- превенция на тероризма и поведение при терористична заплаха;
- превенция и противодействие на корупцията.
- кариерно ориентиране
- електронно управление и медийна грамотност

2. ДЕЙНОСТИ ПО ИНТЕРЕСИ

През настоящата 2022 - 2023 година са сформирани 4 групи за дейности по интереси от различни тематични области.

3. СФОРМИРАНЕ НА ГРУПИ ПО ОБУЧИТЕЛНИ ЗАТРУДНЕНИЯ

4. ИНТЕГРИРАНО ПО УЧЕБНИ ПРЕДМЕТИ

- Повишаване на качеството на образованието чрез използване на различни образователни иновации.
- Поставяне на ученика в центъра на цялостната педагогическа дейност, в

отговорна активна позиция при овладяване на знанията, формиране на различни компетенции и развитие на умения за учене през целия живот.

- Създаване на условия за делова и хуманна атмосфера на откритост и гласност, на взаимно доверие при постигане на успехи и неуспехи, трудности и проблеми.

5. ФОРМИ:

- В процеса на придобиване на общообразователна подготовка по отделни учебни предмети

- Интегрирано чрез ориентиране на обучението по общообразователните предмети към придобиване на ключовите компетентности.

- Чрез добри практики – интердисциплинарни уроци

- Чрез изнесени уроци – в музеи, библиотеки, природни забележителности

Начално Училище „Михаил Каролиди”

4550 гр. Пещера, ул. "Иван Попов" № 1, тел.: (0350) 6-21-38,

URL: <http://numihailkarolidi.bg/>, e-mail: karolidi@abv.bg

ПЛАН

за дейността на екипа по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно
образование през уч. 2023/2024 г.

I. Контекст

Усвояването на знания и умения по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование е предпоставка за активно участие в бъдеще в политическия и социалния живот. Това е начин за демократизиране на обществото като цяло. Тези видове образование са взаимосвързани и формират интердисциплинарен комплекс, насочен към придобиване на социални, граждански и интеркултурни компетентности и на компетентности, свързани със здравето и поддържането на устойчива околна среда. Тяхната значимост обосновава необходимостта от реализиране на действени и ефективни училищни политики за подкрепа на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование с крайна цел – формиране на социално ангажирани личности с изградени умения и компетентности за пълноценна реализация в съвременното общество.

Съдържанието по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование се включва в широк кръг учебни дисциплини, за да се усвоят умения и компетентности за вземане на решения, работа в екип, решаване на конфликти и постигане на разбирателство, действия в условията на екстремни ситуации;

Интеркултурни взаимоотношения, участия в граждански и училищни инициативи.

II. Основни приоритети за учебната година в съответствие със заложените в стратегията на училището

1. Възпитание в ценности за формиране у учениците на личностни качества, умения, нагласи и мотиви за спазване на утвърдени правила и регламенти в рамките на образователната институция и на държавата, като и на установените социални и обществени норми.
2. Развитие на здравната и екологичната култура на младите хора като предпоставка за осъзнат избор на здравословен начин на живот и опазване на околната среда.
3. Усвояване на знания за различните културни идентичности, за основните характеристики на интеркултурните отношения за формиране на позитивно отношение и толерантност към културното и етническо разнообразие.

**План за дейността на екипа по гражданско, здравно, екологично и
интеркултурно образование**

III. Планирани дейности през учебната 2023/2024 г., организация и координация

Дейности	Срок	Отговорни лица/координатори	Индикатори за изпълнение	Забележка
Гражданско образование:				
I. Формиране на училищни структури за самоуправление				
1. Координация при избора на ученически съвети на ниво паралелка, клас и училище.	30.09.2023 г.	Кл. ръководители	Формирани ученически структури	
2. Участие на паралелковите и училищния ученически съвети при изготвяне на училищни и паралелкови документи (правилник за дейността на училището, етичен кодекс, правила за поведение, годишни планове за час на класа и др.).	Уч. 2023 / 2024 г.	Кл. ръководители	Изготвени документи	
3. Организиране ден на ученическото самоуправление за учениците от четвъртите класове	09.05.2024г.	Кл. ръководители На четвърти класове Елена Кабова Ангелина Стефанова-Виделова	Проведен ден	
II. Отбелязване на годишнини и участие в чествания				
Честване на патронния празник на училището – 11 май Конкретни мероприятия: <i>Например:</i> • тържествен час на класа за новоприетите ученици; • резултати от конкурси за литературно-художествено творчество и продукти от изследователската дейност, представящи живота и делото на училищния патрон и дейността на	11.05.2024г	Всички педагогически и непедагогически специалисти	Проведени събития	

**План за дейността на екипа по гражданско, здравно, екологично и
интеркултурно образование**

училището (конкурс за есе, рисунка, постер); провеждане на конкурс за лого на училището, хомни на училището (ако училището няма) • екскурзия				
22 септември – Ден на Независимостта	22.09.2023 г.	Кл. ръководители		
Ден на народните будители	01.11.2023 г.	Кл. ръководители		
19 февруари – поклон пред Васил Левски	19.02.2024 г.	Кл. ръководители Уч. психолог		
3 март – национален празник на Република България	03.03.2024 г.	Кл. ръководители Уч. психолог		
24 май – Ден на светите братя Кирил и Методий, на българската азбука, просвета и култура и на славянската книжовност	24.05.2024 г.	Кл. ръководители Уч. психолог		
2 юни – Ден на Ботев и на загиналите за свободата на България	02.06.2024 г.	Кл. ръководители Уч. психолог		
III. Възпитание в традиционни християнски ценности				
1. Отбелязване на Деня на християнското семейство.	Ноември, 2023 г.	Кл. ръководители Уч. психолог	Проведени събития	
2. Честване на Коледа и празниците от традиционен-обредния календар. Коледа по света. Благотворителен коледен базар.	Декември, 2023 г.	Кл. ръководители Уч. психолог		

**План за дейността на екипа по гражданско, здравно, екологично и
интеркултурно образование**

3. Честване на празници от традиционно-обредния календар – баба Марта, Великден – изложба на мартеници, великденска изложба на ученически рисунки, картички, сувенири и декорирани яйца и др.	март-април 2024 г.	Кл. ръководители Уч. психолог		
IV. Социални връзки, сближаване и различия. Борба с проявите на нетолерантност и дискриминация				
1. 16 ноември – Ден на толерантността.	16.11.2023 г.	Уч. психолог	Проведени събития	
2. „Ден на розовата флаanelка“ – световен ден за борба с тормоза в училище. Международен ден на търпението.	Февруари – март 2024 г.	Уч. психолог		
3. Международен ден в подкрепа на хората със синдром на Даун – „Намерете възможно най-шарените чорапи“.	Март 2024 г.	Уч. психолог		
V. Стимулиране на творческата активност и развитие на интересите и възможностите на учениците				
1. Мотивиране и подкрепа на учениците при участие в олимпиади, състезания, конкурси, изложби и пр.	Уч. 2023 / 2024 г.	Кл. ръководители Уч. психолог	Активно участие във форми за изяви на учениците	
2. Ден на детето – рисунки на асфалт, спортни игри и музикални междучасия	юни 2024 г.	Кл. ръководители Уч. психолог		
3. Създаване на училищни клубове по интереси	септември	Кл. ръководители		
Здравно и екологично образование:				
1. Отбелязване на 1 декември международния ден за борба със СПИН – съвместно с РЗИ.	Декември 2023 г.	Уч. психолог	Проведено събитие	

**План за дейността на екипа по гражданско, здравно, екологично и
интеркултурно образование**

2. Дейности по превенция на рисково поведение борба със зависимостите (алкохол, тютюнопушене, наркотици и др.).	февруари 2024г.	Уч. психолог	Проведени лекции, беседи, лектории	
3. Седмица на здравословното хранене.	Ноември 2023 г.	Кл. ръководители Мед. специалист	Проведени мероприятия	
4. Участие в състезания по различни видове спорт от „Ученически игри“.	Уч. 2023/ 2024 г.	Кл. ръководители	Участие в състезания	
5. Провеждане на училищни първенства и турнири, туристически походи, излети и спортни дейности – съгласно плана на комисията.	Уч. 2023 / 2024г.	Кл. ръководители Уч. психолог	Проведени дейности	
6. Включване в кампанията „Да изчистим България заедно“.	септември, 2023 г. Април 2024г.	Всички педагогически и непедагогически специалисти	Участие в кампания	
Отбелязване на международния ден за опазване на околната среда.	Април 2024 г.	Кл. ръководители Уч. психолог	Проведени мероприятия	
Интеркултурно образование:				
„Аз съм света“ – Инициативи за възпитание в дух на отвореност и толерантност към света; Международен ден на толерантността; Детска полицейска академия; Ден на розовата фланелка и др.	Уч. 2023/ 2024 г.	Кл. ръководители Уч. психолог	Проведени събития	

По време на учебната година се провеждат не по-малко от 3 заседания на екипа – в началото на учебната година, в края на първия учебен срок и в края на учебната година. Извънредни заседания се провеждат при възникнала необходимост, по инициатива на председателя или друг член на комисията.

IV. Необходими връзки и взаимодействия

Екипът по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование работи в сътрудничество с ръководния екип на образователната институция и с Ученическия съвет, взаимодейства с институции и организации, които биха могли да подкрепят реализирането на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование на училищно ниво – културни институции, РЗИ, РИОСВ, НПО и др. Сътрудничи с медиите за популяризиране на добри училищни практики и изяви на ученици.

интеркультурно образование

V. Очаквани резултати от дейността на комисията. Срокове, форма и отговорно лице за отчитане на дейността

В резултат на дейността на екипа по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование се очаква:

1. функциониране на демократична училищна общност;
2. изграждане на гражданска култура у учениците, подобрена информираност за правата, задълженията и отговорностите на гражданина;
3. постигнати коректни и толерантни отношения в рамките на училищната общност;
4. сведено до минимум асоциално поведение и ограничаване на проявите на агресия;
5. изградена позитивна психологическа среда;
6. формирана здравна култура за опазване и развитие на физическото, социалното, емоционалното и умствено здраве на младите хора.

Дейността на екипа по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование се отчита пред педагогическия съвет на училището от председателя на комисията или определен от него представител в края на първия учебен срок и в края на учебната година.

Изготвил плана:

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ЕКИПА

(име и фамилия)

(обязаност)

(подпис)

СЪГЛАСУВАЛ:

(име и фамилия)

(долженности)

(mod m)